

Vývoj a historie sociální práce ve městě Uherský Brod

Město Uherský Brod, jedno z nejstarších sídel jihovýchodní Moravy, se nachází v příhraniční oblasti moravsko-slovenského pomezí, v podhůří nejvyšší hory Bílých Karpat, Javořiny. Počátky historického osídlení sahají do 10.–12. století.

Významným mezníkem v historii Uherského Brodu je 29. říjen 1272, kdy český král Přemysl Otakar II. povýšil Brod na město královské. Jako hraniční, pevnostní město zažívalo těžké chvíle (nájezdy Uhrů, období válek).

V Uherském Brodě byla zřejmá sociální diference obyvatelstva. Tímto problémem se u nás zabýval Dušan Třeštík, který na základě zpracování pramenů učinil několik závěrů. Sociální nerovnost je proces složitý, dlouhotrvající a jeho intenzita je závislá na řadě ekonomických faktorů. Týkala se měst i poddaných. Například téměř po celé 16. století se pravidelně střídaly úrodné a neúrodné roky a lidé proto často trpěli nedostatkem.

První náznak sociálního myšlení se připomíná v roce 1569, kdy vznikl tzv. **Nadační dům**. Tento dům sloužil až do r. 1710, kdy byl zbořen a v letech 1711–1713 znovu postaven jako oficiální městský špitál – útulek pro staré a chudé měšťany. Za Marie Terezie sloužil jako kasárna. Z výše uvedeného je patrné, že do roku 1713 fakticky neexistoval v Uherském Brodě jakýkoliv náznak sociální práce a podpory obyvatel.

Za primátorství Pavla Hájka zaznamenalo město hospodářský rozkvět. Byl vybudován kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a mimo jiné dokončena radniční budova.

Po napoleonských válkách, i kvůli upadajícímu panství Kouniců, Brod opět ztrácel na svém předchozím významu. V této době začala také převažovat ve městě německá a židovská komunita.

Kromě Nadačního domu tedy v Uherském Brodě neexistovala žádná oficiální organizace či služba zaměřená na sociální činnost.

Pokud se blíže podíváme do historie sociálních služeb, povšimneme si, že tyto služby byly poskytovány především lidmi, kteří ji prováděli na základě solidarity a vzájemné pomoci. Což znamená, že to byli jedinci bez vzdělání a jistě brali tuto službu jako druh jakéhosi poslání.

Změna nastala až v roce 1927, kdy uherskobrodský děkan a farář P. Jaroslav Hlobil založil charitu v Uherském Brodě pod názvem „Ludmila“ – farní odbor Charity. Činnost této služby byla přerušena II. světovou válkou.

Po roce 1950 se objevují spisy ze zasedání městského národního výboru za oblast sociální – z toho je patrné, že se v poválečné době věnuje sociální práci pouze tento výbor. V roce 1976 byl položen základní kámen pro výstavbu městské polikliniky, která však až v posledních letech začala poskytovat tzv. sociální lůžka. Na podzim roku 1992 byla v Uherském Brodě dekretem Arcidiecézní charity Olomouc činnost Charity obnovena. Posláním této organizace bylo a je poskytovat sociální služby lidem v těžké životní situaci na principech křesťanské lásky.

Historicky 1. oficiální sociální službou v Uherském Brodě byla v r. 1993 **Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba**, která od té doby nepřetržitě slouží v domácnostech těch, kteří tuto službu potřebují. Významnou změnu chápání sociální práce přinesl fakt, že tyto služby již nebyly poskytovány na bázi dobrovolnictví, nýbrž odborně vzdělanými pracovníky. Další službou bylo **Centrum seniorů**. Vzniklo r. 1998, nyní funguje jako sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Na základě potřeb občanů města Uherský Brod vzniká v r. 1999 **Domovinka** (nyní denní stacionář pro osoby s demencí a Alzheimerovou chorobou) ve středisku Oblastní charity v Uherském Brodě.

Od roku 2000 se sociální činnost zaměřila ještě více na potřeby občanů: **Azylový dům** pro matky s dětmi v tísní, **Charitní bazar** pro sociálně slabé či vyložené, **Chráněná dílna**, **domácí reedukace** a **domácí respitní (odlehčovací) péče** a **zahájení tzv. svépomocných skupinek pro rodinné pečovatele o osoby s demencí**.

Další významný poskytovatel sociálních služeb vstupuje na půdu Uherského Brodu až v roce 2005, a tím je příspěvková organizace **Sociální služby Uherský Brod**. Tato organizace zajišťuje poskytování služeb sociální péče v rámci **pečovatelské služby** a **denního stacionáře**, služeb sociální prevence v **nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež** a v rámci **terénní služby sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**. Od roku 2010 bylo rozšířeno portfolio sociálních služeb o služby nízkoprahového denního centra, noclehárny, domácí hospicové péče a odborného sociálního poradenství, jejímž poskytovatelem je opět Oblastní charita Uherský Brod.

álních služeb o služby nízkoprahového denního centra, noclehárny, domácí hospicové péče a odborného sociálního poradenství, jejímž poskytovatelem je opět Oblastní charita Uherský Brod.

Literatura: <http://www.uherskybrod.cz/info/historie-mesta> | Městské informační centrum Uherský Brod | TŘEŠTÍK, Dušan. Příspěvky k sociální diferenciaci venkovského lidu v šestnáctém století. In: *Sborník historický*, roč. 4, 1956. ISSN 0577-3725, s. 189–225.

Autorka: Mgr. Vladimíra Suchánková – koordinátorka sociální práce, sociální pracovnice, Oblastní charita Uherský Brod

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Plakát byl vydán v rámci projektu MPSV – „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II“, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751, financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.